

Προοπτικές της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στη χώρα μας

Αθηνά Τατσιώνη, MD

Αναπλ. Καθηγήτρια και Διευθύντρια
του Εργαστηρίου για την Έρευνα στη Γενική Ιατρική

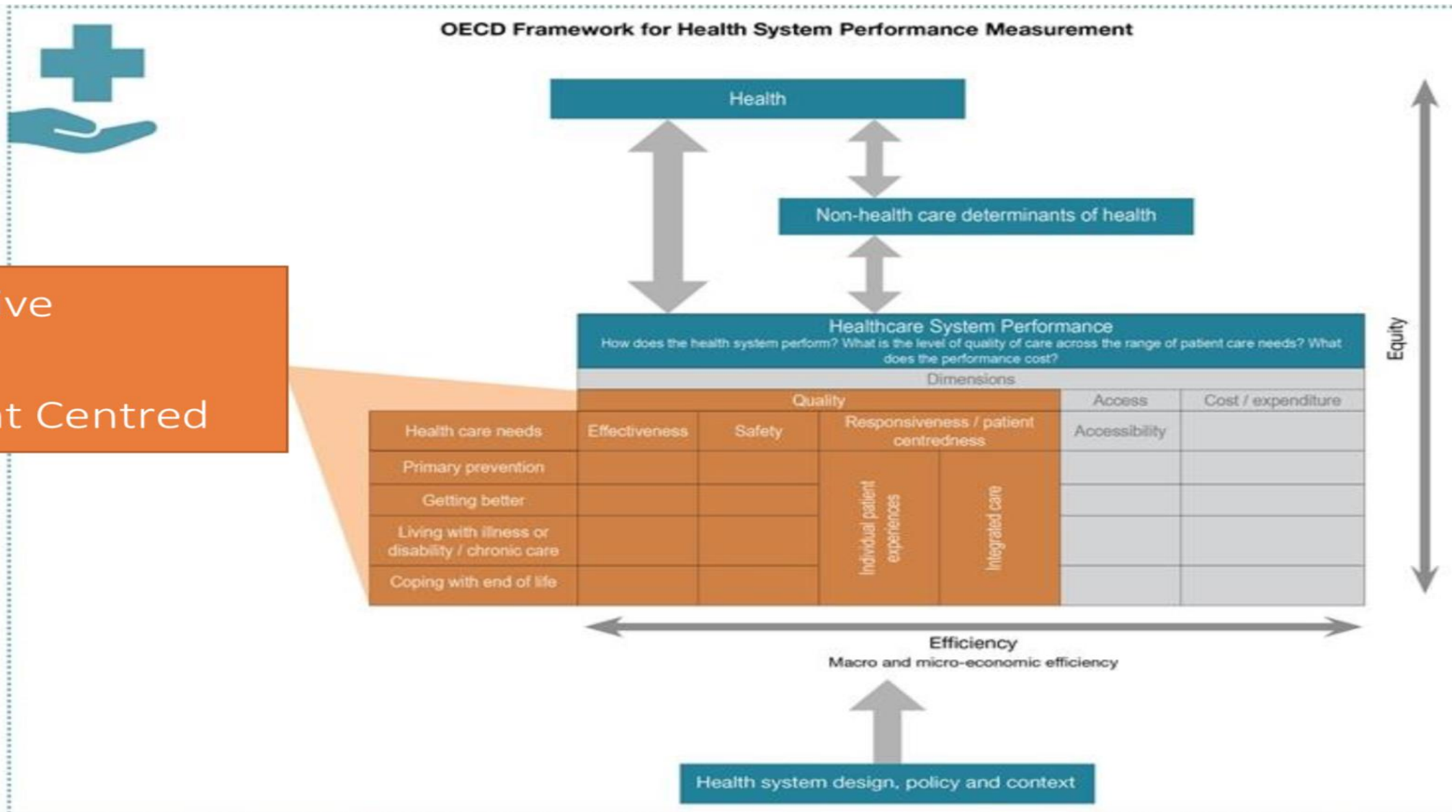
και την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ποιότητα υπηρεσιών

- Ο βαθμός στον οποίο οι υπηρεσίες υγείας για άτομα και πληθυσμούς αυξάνει την πιθανότητα των επιθυμητών εκβάσεων και είναι συνεπείς με την τρέχουσα επαγγελματική γνώση

Institute of Medicine, 1990

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Βασικές διαστάσεις του πλαισίου μέτρησης της απόδοσης ενός συστήματος υγείας

- Επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος με λογικό κόστος (efficiency)
- Ισότητα (equity)

OECD Framework for health care system performance measurement

Πώς μετράει κανείς την ποιότητα;

- Κριτήρια: δομές, διαδικασίες, εκβάσεις
- Δείκτες: π.χ., επιπλοκές, αναλογίες, ποσοστά

Που υπάρχουν τα δεδομένα;

- Αρχεία θανάτων
- Μητρώα ασθενών
- Βάσεις δεδομένων σε διοικητικές υπηρεσίες
- Ηλεκτρονικά ιατρικά αρχεία
- Έρευνες (surveys) σε ασθενείς

Δείκτες ανά κατηγορία

Indicator group	Indicator	Areas of care
Care for people with mental health disorders	Inpatient suicide amongst patients with a psychiatric disorder	Long-term care
Screening, survival & mortality for breast cancer	Breast cancer five-year net survival	Palliative
Screening, survival & mortality for breast cancer	Breast cancer mortality in women	Palliative
Survival & mortality for colorectal cancer	Colon cancer five-year net survival	Palliative
Survival & mortality for colorectal cancer	Rectal cancer five-year net survival	Palliative
Screening, survival & mortality for breast cancer	Mammography screening in women aged 50-69 within the past 2 years	Prevention
Survival & mortality for colorectal cancer	Colorectal cancer mortality	Prevention
Vaccinations	Percent of children aged 1 vaccinated for diphtheria, tetanus and pertussis (DTP) and measles	Prevention
Vaccinations	Percent of children aged 1 vaccinated for hepatitis B	Prevention
Vaccinations	Percent of population aged 65 and over vaccinated for influenza	Prevention
Patient experiences with ambulatory care	Doctor spending enough time with patient in consultation	Primary care
Patient experiences with ambulatory care	Doctor providing easy-to-understand explanations	Primary care
Patient experiences with ambulatory care	Doctor involving patient in decisions about care and treatment	Primary care
Prescribing in primary care	Overall volume of antibiotics prescribed	Primary care
Prescribing in primary care	Volume of antibiotics prescribed in young people	Primary care
Prescribing in primary care	Chronic Benzodiazepine Use	Primary care
Prescribing in primary care	Long-Acting Benzodiazepine use	Primary care
Care for people with mental health disorders	Suicide following hospitalisationfor a psychiatric disorder, within 30 days and one year of discharge	Primary care; long-term care
Care for people with mental health disorders	Excess mortality from schizophrenia	Primary care; long-term care
Care for people with mental health disorders	Excess mortality from bipolar disorde	Primary care; long-term care
Avoidable hospital admissions	Asthma and COPD hospital admission in adults	Primary care; prevention; long-term care
Avoidable hospital admissions	Congestive heart failure (CHF) hospital admission	Primary care; prevention; long-term care
Diabetes care	Diabetes hospital admission in adults	Primary care; prevention; long-term care
Diabetes care	People with diabetes with a prescription of recommended antihypertensive medication	Primary care; prevention; long-term care
Diabetes care	Major lower extremity amputation in adults with diabetes	Primary care; prevention; long-term care
Diabetes care	Major lower extremity amputation in adults with diabetes (in diabetic population)	Primary care; prevention; long-term care

✔ Better than OECD average

⦿ Close to OECD average

✘ Worse than OECD average

– Missing data

	ASTHMA AND COPD HOSPITAL ADMISSIONS		ANTIBIOTICS PRESCRIBED		ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION MORTALITY*		COLON CANCER SURVIVAL		OBSTETRIC TRAUMA (INSTRUMENT) **	
	Age-sex standardised rate per 100 000 population		Defined daily dose per 1 000 population		Age-sex standardised rate per 100 000 population		Age-standardised survival rate in %		Crude rates per 100 vaginal deliveries	
OECD	236		20.6		7.5		62.8		5.7	
Australia	371	✘	23.4	⦿	4.0	✔	70.6	✔	7.2	⦿
Austria	330	⦿	14.0	✔	7.4	⦿	63.7	⦿	–	
Belgium	286	⦿	29.2	✘	7.0	⦿	67.8	⦿	3.4	⦿
Canada	247	⦿	20.8	⦿	5.1	✔	67.2	⦿	16.9	✘
Chile	99	✔	–		11.3	✘	51.5	✘	–	
Czech Republic	193	⦿	19.6	⦿	6.9	⦿	56.1	✘	–	
Denmark	333	⦿	16.1	⦿	4.0	✔	61.6	⦿	10.9	✘
Estonia	137	⦿	12.1	✔	10.6	✘	58.4	⦿	3.9	⦿
Finland	184	⦿	17.2	⦿	5.6	⦿	64.8	⦿	3.7	⦿
France	150	⦿	29.9	✘	5.6	⦿	63.7	⦿	–	
Germany	284	⦿	14.4	✔	7.7	⦿	64.8	⦿	6.4	⦿
Greece	–		36.1	✘	–		–		–	
Hungary	428	✘	17.0	⦿	–		–		–	
Iceland	223	⦿	19.9	⦿	5.9	⦿	68.2	⦿	–	
Ireland	411	✘	25.6	⦿	6.4	⦿	60.5	⦿	4.2	⦿
Israel	259	⦿	21.4	⦿	6.7	⦿	71.7	✔	1.9	✔
Italy	64	✔	27.5	✘	5.4	⦿	64.1	⦿	1.9	✔
Japan	58	✔	–		11.7	✘	67.8	⦿	–	
Korea	309	⦿	24.3	⦿	8.1	⦿	71.6	✔	–	
Latvia	341	✘	13.3	✔	13.4	✘	56.4	✘	–	
Luxembourg	186	⦿	26.3	⦿	7.3	⦿	–		–	
Mexico	96	✔	–		28.1	✘	–		–	
Netherlands	202	⦿	10.7	✔	5.4	⦿	63.0	⦿	3.2	⦿
New Zealand	363	✘	25.8	⦿	4.7	✔	64.0	⦿	8.5	⦿
Norway	261	⦿	15.8	⦿	3.7	✔	66.6	⦿	2.5	⦿
Poland	234	⦿	26.2	⦿	4.4	✔	52.8	✘	0.7	✔
Portugal	74	✔	21.3	⦿	7.9	⦿	60.9	⦿	2.5	✔
Slovak Republic	238	⦿	24.5	⦿	6.4	⦿	51.7	✘	–	
Slovenia	146	⦿	14.5	⦿	6.1	⦿	61.9	⦿	2.1	✔
Spain	234	⦿	21.6	⦿	7.9	⦿	63.3	⦿	4.8	⦿
Sweden	184	⦿	12.3	✔	4.2	✔	64.9	⦿	11.3	✘
Switzerland	138	⦿	–		5.1	✔	67.2	⦿	7.4	⦿
Turkey	414	✘	17.3	⦿	8.6	⦿	54.6	✘	–	
United Kingdom	303	⦿	20.1	⦿	7.1	⦿	60.0	⦿	6.8	⦿
United States	262	⦿	–		6.5	⦿	64.9	⦿	9.6	✘

Πώς βελτιώνεται η ποιότητα;

- Διαδικασίες διαχείρισης: εκτίμηση, έλεγχος, βελτίωση
- Στρατηγικές: εκτίμηση, έλεγχος, βελτίωση

Αναγνωρίζεται ο ρόλος της ΠΦΥ στα συστήματα υγείας;

- Τα περισσότερα αναπτυγμένα κράτη – μέλη του ΟΟΣΑ: 20% του συνολικού κόστους για την υγεία, 1:1 αναλογία γιατρών άλλων ειδικοτήτων προς γιατρών ΠΦΥ, ανώτερες θέσεις χρηματοδότησης, μέτριο κατά κεφαλήν κόστος
- ΗΠΑ: 7% του συνολικού κόστους για την υγεία, 2-3:1 αναλογία γιατρών άλλων ειδικοτήτων προς γιατρών ΠΦΥ, χαμηλές θέσεις χρηματοδότησης, μέγιστο κατά κεφαλήν κόστος

Koller CF, et al. N Engl J Med. 2017;377(18):1709-11

Contribution of Primary Care to Health Systems and Health

BARBARA STARFIELD, LEIYU SHI, JAMES MACINKO

Το κατά κεφαλήν κόστος είναι χαμηλότερο

Το επίπεδο υγείας είναι καλύτερο

Οι διαφορές στην υγεία είναι λιγότερες

Τι είδους μελέτες χρειαζόμαστε;

- Οικολογικές
- Αναδρομικές μελέτες με ατομικά δεδομένα
- Προοπτικές μελέτες – κλινικές δοκιμές

Μπορεί ένα σύστημα ΠΦΥ που λειτουργεί επαρκώς...

- ...να αυξήσει τη φροντίδα υψηλής κλινικής αξίας;
- ...να μειώσει τη φροντίδα χαμηλής κλινικής αξίας;
- ...να προσφέρει καλύτερη εμπειρία στον πολίτη;
- ...να βελτιώσει την πρόσβαση στη φροντίδα;

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Quality and Experience of Outpatient Care in the United States for Adults With or Without Primary Care

David M. Levine, MD, MPH, MA; Bruce E. Landon, MD, MBA, MSc; Jeffrey A. Linder, MD, MPH

49,286 ενήλικες με ΠΦΥ vs. 21,133 ενήλικες χωρίς ΠΦΥ
ΗΠΑ, 2012-2014

Αυτοαναφορά λήψης ΠΦΥ: πρώτη επαφή, ολοκληρωμένες
υπηρεσίες, συνέχεια στη φροντίδα, συντονισμός
υπηρεσιών

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Μετρήσεις

- Medical Expenditure Panel Survey (συνεντεύξεις με τους πολίτες)
- 39 δείκτες ποιότητας: δεδομένα αποτελεσματικότητας, διαδικασιών (25 υψηλής κλινικής αξίας, 14 χαμηλής κλινικής αξίας)
- 7 δείκτες αποτίμησης της εμπειρίας του ασθενή: Consumer Assessment of Health Providers and Systems

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Εκβάσεις

- Σύνθετες εκβάσεις ποιότητας υψηλής και χαμηλής κλινικής αξίας (high, low value): 6 ελλειπούς χρήσης, 4 υπερβολικής χρήσης
- Σύνθετες εκβάσεις αποτίμησης της εμπειρίας του ασθενή
- Συνολική αποτίμηση της εμπειρίας του ασθενή

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Αυξημένες υψηλής κλινικής αξίας παρεμβάσεις σε πολίτες με ΠΦΥ

- Προσυμπτωματικός έλεγχος καρκίνου
- Βασικός διαγνωστικός και προληπτικός έλεγχος
- Φροντίδα για ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη
- Συμβουλευτικές παρεμβάσεις: κάπνισμα, φυσική άσκηση, απώλεια βάρους

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Αυξημένες χαμηλής κλινικής αξίας παρεμβάσεις σε πολίτες με ΠΦΥ

- Μη αναγκαία χρήση αντιβιοτικών
- Μειωμένη χορήγηση φαρμακευτικών παρεμβάσεων υψηλής κλινικής αξίας: καρδιακή ανεπάρκεια, βρογχικό άσθμα, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Καλύτερη εμπειρία για τον ασθενή με ΠΦΥ

- Συνολική αποτίμηση της εμπειρίας του ασθενή
- Επικοινωνία με τον γιατρό
- Πρόσβαση στη φροντίδα

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Χωρίς διαφορά...

- ...στις επισκέψεις στα εξωτερικά ιατρεία
- ...στις επισκέψεις στο τμήμα επειγόντων περιστατικών
- ...στη διενέργεια χαμηλής κλινικής αξίας απεικονιστικών εξετάσεων
- ...στη χορήγηση χαμηλής κλινικής αξίας φαρμακευτικής αγωγής

Levine DM, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):363-72

Ρόλος του γιατρού ΠΦΥ

- Συντονισμός προληπτικών παρεμβάσεων
- Προσυμπτωματικός έλεγχος
- Παροχή συμβουλευτικών παρεμβάσεων
- Δεξιότητες διάγνωσης και διαχείρισης;;;

Goroll AH, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):372-4

Περιορισμένος χρόνος λόγω του αριθμού των ασθενών
/επισκέψεων...

- ...μειώνει τις προσπάθειες ολοκληρωμένης διάγνωσης και διαχείρισης
- ...δεν μειώνει τον αριθμό των επισκέψεων στο τμήμα επειγόντων περιστατικών, τις εισαγωγές και τις επανεισαγωγές

Goroll AH, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):372-4

Διαφορετικός τρόπος χρηματοδότησης;

- Fee-for-service (retrospective) vs. risk-adjusted comprehensive payment (prospective)

Goroll AH, et al. J Gen Intern Med. 2007;22(3):410- 5; Sessums LL, et al. JAMA. 2016;315(24):2665-2666

Εκβάσεις

- Μέτρηση διαδικασιών vs. Μέτρηση εκβάσεων
- Εκβάσεις που αναφέρονται από τους ασθενείς (quality reporting)

Goroll AH, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):372-4

Ομάδα επαγγελματιών υγείας

- Επικοινωνία μεταξύ των επαγγελματιών

Goroll AH, et al. JAMA Intern Med. 2019;179(3):372-4

Integrated Practice Unit

Quality Metrics at Union Square

In 2016, Union Square met or exceeded targets for 15 of the 20 measures tracked by Cambridge Health Alliance. (ACT represents Asthma Control Test. ACP represents Asthma Care Plan.)

Prevention	• Pediatric immunizations • Tobacco use screening and intervention • Cancer screening • Mental health screening	Perfect care immunization for children ages 0-2; HPV, tetanus, & menactra immunizations for adolescents Screening for both adults patients, as well as for patients ages 11-17, plus counseling interventions when needed Breast, cervical, & colorectal cancer screening Developmental screens for children Depression and substance abuse screening for adults
Disease management	• 50% reduction in PHQ-9 depression scores • Well child visits • DM optimal outcomes • DM optimal process • CV optimal outcome • Asthma optimal process • Care plan usage	Follow-up PHQ9s and optimal contacts for patients with depression Well child visits for all 0-15 months, 3-6 years, and 12-21 years old HbA1c < 8, BP < 140/90, & nonsmoker 2 HbA1c tests, 1 microalbumin, 1 screen and intervention (if needed) for tobacco, & 1 PHQ9 depression screen Pts with HTN diagnosis whose last BP is < 140/90 Long-term meds, ACT, ACP, & Flu vaccine given Care plans for pts with diabetes (HbA1c ≥ 8), depression (PHQ9 ≥ 15), asthma, & complex care
Complex care	• Hospital follow-up • ED follow-up	Contact f/u within 2 days and 7 days of hospitalization Contact f/u within 7 days of ED visit

Source: Cambridge Health Alliance

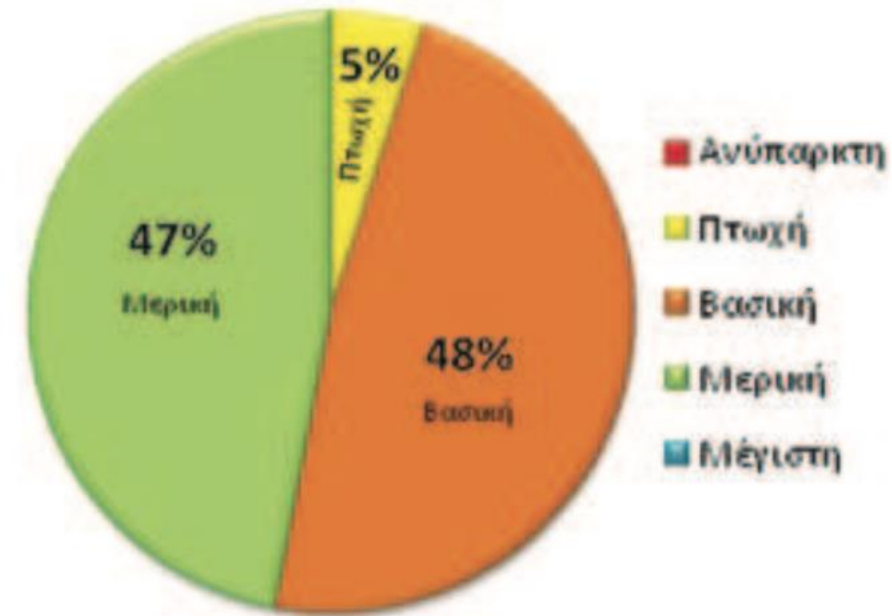
NEJM Catalyst (catalyst.nejm.org) © Massachusetts Medical Society

Διασύνδεση δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας στην Ελλάδα Μελέτη υφιστάμενης κατάστασης

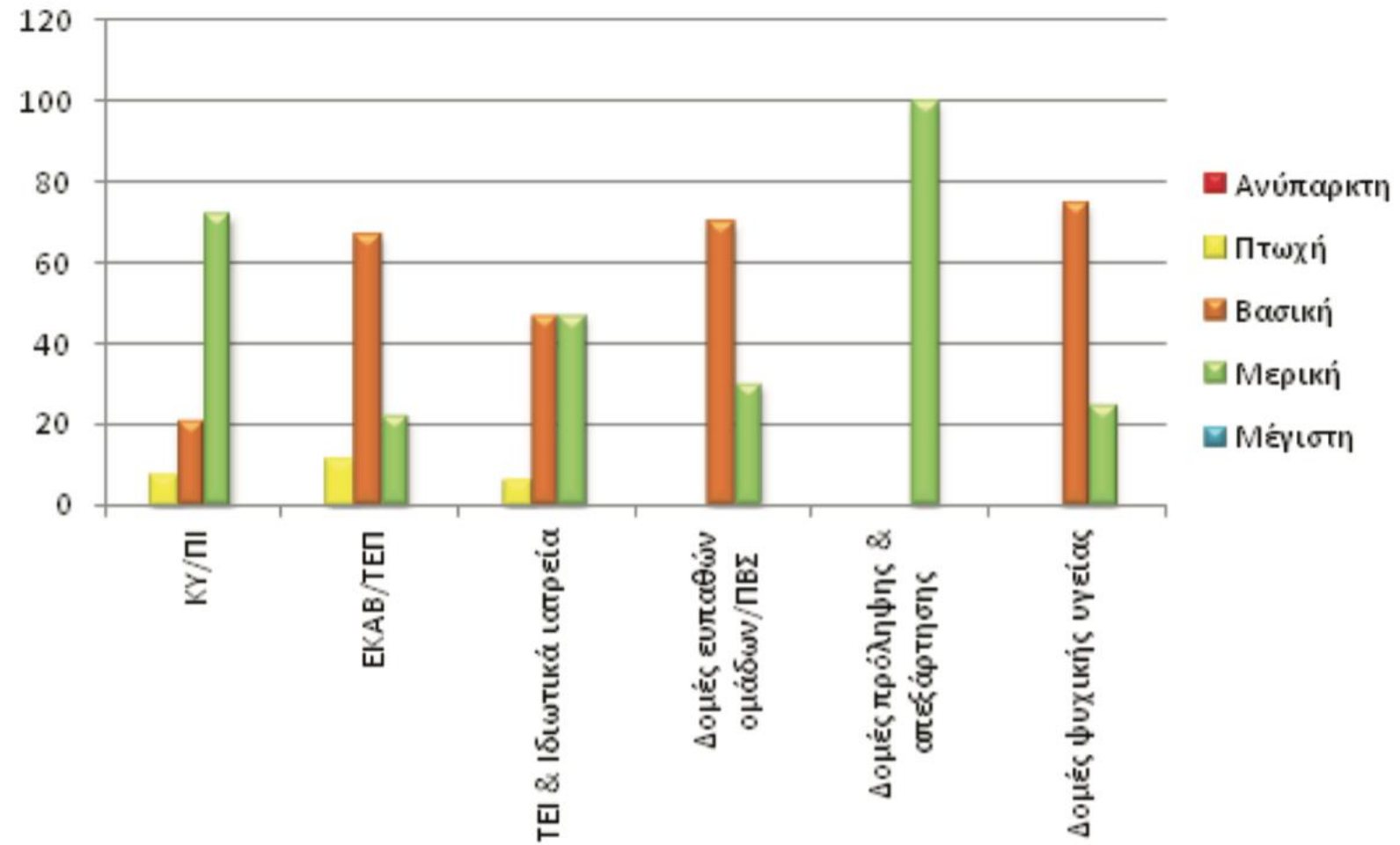
ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2017, 34(3):343–362
ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2017, 34(3):343–362

.....
Μ. Καραγιάννη,
Δ. Σηφάκη-Πιστόλλα,
Β.Ε. Χατζέα,
Μ. Τριγώνη,
Α. Κούτης,
Ε. Πιτέλου,
Χ. Λιονής
.....

Κλινική Κοινωνικής και Οικογενειακής
Ιατρικής, Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής,
Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Ηράκλειο

Εικόνα 3. Συνολική αποτίμηση επιπέδου λειτουργικής διασύνδεσης των δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Εικόνα 7. Αποτίμηση επιπέδου λειτουργικής διασύνδεσης ανά τύπο δομής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Κύριες διαστάσεις που χρήζουν άμεσης βελτίωσης

- Οικονομικές συνθήκες του συστήματος ΠΦΥ
- Συντονισμός του συστήματος ΠΦΥ
- Ποιότητα των υπηρεσιών ΠΦΥ
- Συνέχεια στην παροχή ΠΦΥ

Προοπτικές για την ΠΦΥ;

